

фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни, членів їх сімей та сімей загиблих (померлих) ветеранів війни». *Урядовий кур'єр*. Офіційне видання від 20.11.2021. № 224.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-303-6-65>

Зеленюк О. В.,

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я людини
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

Голуб В. П.,

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я людини
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

Горбунов О. А.,

*кандидат біологічних наук,
факультет комп'ютерних наук та кібернетики
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ЗНИЩЕННЯ ЧИ РОЗВИТОК?

Цей навчальний рік (2022/23) став другим роком безпрецедентного випробування для освітньої галузі України в умовах повномасштабної війни з росією, що обумовило зміну наявної загальноосвітньої парадигми навчально-виховного процесу студентів у напрямку його пристосування до діяльності в умовах військового стану.

Реалії війни та перебування більше року в умовах хронічного стресу вже призвели до негативного впливу на психоемоційний стан студентів, зменшили їхню рухову активність, розумову й фізичну працездатність, та, загалом, позначилися на якості життя [3–5].

Підкреслимо, що навчальна дисципліна «Фізичне виховання» у закладах вищої освіти (ЗВО) України виконує дві основні функції – покращення та зміцнення здоров'я студентів засобами фізичної культури і спорту й професійно-прикладну підготовку майбутніх

фахівців щодо компетентного використання регулярної рухової активності з профілактично-оздоровчою та рекреаційною метою [1–5].

Ось чому регулярна м'язова діяльність у форматі регламентованого виконання дозованих фізичних вправ під професійним керівництвом викладачів кафедри фізичного виховання може стати дієвим немедикаментозним природним засобом зміцнення здоров'я студентів ЗВО та їхнього залучення до систематичної тілесної активності [1–5].

Стратегічне реформування системи вищої освіти, задеклароване в Україні, базується на радикальній заміні застарілих методологічних освітніх концепцій на сучасні моделі навчання студентів із метою підготовки гармонійно розвиненої, освіченої, фахової та культурної людини, здатної швидко пристосовуватися до нових суспільно-економічних викликів світової цивілізації.

Сучасна європейська гуманітарна університетська освіта передбачає фундаментальне виховання та навчання студентів шляхом креативної, наполегливої самоосвіти і постійного самовдосконалення власних фізичних, інтелектуальних і творчих потенцій [1–3].

Упродовж останніх років реформування вищої освіти в Україні супроводжуються перманентним нехтуванням гуманітарної складової освітньої стратегії – а саме духовним та фізичним вихованням студентської молоді.

Стрімкий всеукраїнський процес знищення навчальної дисципліни «Фізичне виховання», як єдиного ефективного засобу оздоровлення студентів немедикаментозними засобами з одночасним скороченням кадрового потенціалу у більшості ЗВО державної та приватної форм власності, набуває незворотного характеру.

Надана широка автономія університетів щодо права на власний розсуд скорочувати кількість навчальних годин із цієї дисципліни, переводити її у формат вибіркового або зовсім виключати з навчальних планів, – у існуючих суспільно-економічних реаліях призвела та продовжує руйнацію системи фізичного виховання студентів, замість її справжнього реформування.

Існуюча неузгодженість між задекларованими загальнодержавними законами і постановами у сфері оздоровчої рухової активності населення України та фактичним руйнуванням системи фізичного виховання студентів ЗВО стає викликом здоровому глузду!

Недоречність виключення дисципліни «Фізичне виховання» із переліку обов'язкових навчальних годин призводить до погіршення стану здоров'я та якості життя студентів. А у нових реаліях повномасштабної війни та переосмислення гуманістичної цінності людського капіталу в Україні, стає справжньою зрадою національних інтересів!

Ось чому проблематика обмеження/руйнації спеціально організованої фізичної активності у форматі навчальної дисципліни «Фізичне виховання» є одним із ключових чинників зниження рухової підготовленості студентів і резервів її здоров'я, – що потребує невідкладного втручання держави, спрямованого на створення ефективної системи формування фахової еліти суспільства.

Висновки та пропозиції. Справжнє реформування викладання навчальної дисципліни «Фізичне виховання» можливе тільки при кардинальному переосмисленні державної політики щодо стратегії профілактики й збереження здоров'я населення України та втіленні інновацій у практичну площину діяльності кафедр фізичного виховання ЗВО як підгрунтя покращення і зміцнення здоров'я студентської молоді та їхньої успішної майбутньої професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/prviddil/1312/1390288033/1414672797/>

2. Про затвердження Рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/80881/

3. Зеленьук О. В. Навчальна дисципліна «Фізичне виховання» у ЗВО України (акмеологічний аспект). *Матеріали круглого столу з міжнародною участю «Підвищення фізичної працездатності різних груп населення в процесі занять фізичною культурою і спортом» (в умовах воєнного стану)*. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022, С. 73–76.

4. Володимир Стадник Педагогічні основи психологічного забезпечення процесу фізичного виховання здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану. *Іноватика у вихованні* : зб. наук. пр. Вип. 16. Рівне : РДГУ, 2022. С. 132–140. <https://doi.org/10.35619/iiv.v1i16.488>

5. Кому заважає фізичне виховання студентської молоді? URL: <https://m.facebook.com/UAassociationATO/posts/897650263659741/>